

СТАНОВИЩЕ

от доц. Иван Стоянов Мерджанов, д.п.,

Директор на Департамента по чуждоезиково обучение, комуникации и спорт
при Медицински университет „Проф. д-р П. Стоянов“, гр. Варна,
член на научно жури, определено със Заповед № Р-109-326/07.10.2019 г.
на Ректора на Медицински университет, гр. Варна

Относно: конкурс за заемане на академична длъжност „професор“ в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2 Педагогика, по научна специалност „Теория на възпитанието и дидактика“ (обучение на медицински специалисти) за нуждите на катедра „Здравни грижи“, УС „Управление на здравните грижи и логопедия“ към факултет „Обществено здравеопазване“ на Медицински университет – Варна, обявен в ДВ бр. 62/06.08.2019 г

Като единствен кандидат в конкурса участва доц. Маринела Иванова Грудева, д.п. доцент в катедра „Здравни грижи“ към факултет „Обществено здравеопазване“ на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна. Представените документи са изготвени съобразно изискванията на Закона за развитие на академичния състав на РБ и Правилника за неговото приложение, а също така и според Правилника за развитие на академичния състав на МУ-Варна от 29.10.2018 г.

1. Професионално развитие на кандидата

Доцент Маринела Иванова Грудева, д.п., завършва през 1982 г. висше образование с ОКС „Магистър“ по специалност „Българска филология“ във ВТУ „Св.Св. Кирил и Методий“. През 1996 г. завършва едногодишна следдипломна специализация по „Социална педагогика“ в СУ „Св. Климент Охридски“, а през 2001 г. придобива ОНС – Доктор по Научна специалност 05.07.01. „Теория на възпитанието и дидактика“ с дисертация на тема: „Хуманизация на отношенията в съвременното училище“. Доцент Грудева е завършила редица квалификационни курсове по управление на проекти, управленски умения, педагогика и психология на висшето училище, интерактивни методи на обучение, немски език и други. Работила е като учител, директор на училище, инспектор в МОН, била е началник отдел „Младежки дейности“ в община Варна и главен специалист в Младежки дом – Варна. През 2006 г. е избрана за доцент по научна специалност 05.07.01. „Теория на възпитанието и дидактика“ в Технически университет – Варна, а от 2008 г. е доцент по педагогика и научна специалност 05.07.01. „Теория на възпитанието и дидактика“ в Медицински университет Проф. д-р Параскев Стоянов – Варна, където работи и в момента към катедра „Здравни грижи“ на факултет „Обществено здравеопазване“. Доцент Грудева е член на Съюза на учените и на Асоциацията на професорите от славянските страни и получила множество награди от БЧК и от Община Варна за своята научна и обществена дейност.

2. Характеристика на научната и методическата дейност на кандидата

2.1. Общо описание на представените материали

По чл. 138 (1), т.4 от Правилника за развитие на академичния състав на МУ-Варна доцент Маринела Иванова Грудева, д.п. е представила на хартиен и електронен носител попълнена стандартизирана електронна справка, доказваща изпълнението на минималните изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“. Кандидатката е представила също така монография и списък с повече от 74 пълнотекстови публикации в научни списания и сборници извън тези, участващи в доказателствения материал за покриване на минималните изисквания - 37 публикации в български научни издания и 37 публикации в чуждестранни списания и сборници, 4 учебника, 3 учебни помагала, 12 участия в национални и 50 в международни научни форуми. Цитиранията са общо 84 - 50 в монографии и колективни томове с научно рецензиране и 34 в нереферирани списания с научно рецензиране.

2.2. Оценка на научните приноси

Научните трудове на доцент Маринела Иванова Грудева, д.п. обхващат следните основни направления: 1) андрагогия, приложимост на андрагогическия подход в академична и клинична среда и андрагогическа подготовка на студенти, преподаватели във висшето медицинско училище и медицински колеж; 2) педагогика, социална педагогика, здравна педагогика, педагогика на ранното детство; 3) теория и методика на обучението във висшето медицинско училище 4) формиране на професионална, педагогическа и друг вид компетентност на студенти и преподаватели във висшето медицинско училище и медицинския колеж; 5) съвременни насоки за модернизирание и развитие на висшето медицинско образование, в контекста на концепцията за учене през целия живот

С най-голям научен принос се откроява представената **монография „Концептуално моделиране на педагогическата и андрагогическата подготовка във висшето медицинско училище“ (2019)**. Трудът обхваща 4 части: 174 страници, онагледен е с 4 таблици и 6 схеми и включва 7 приложения и списък от 137 източника. Трудът е идентифициран с международен стандартен номер ISBN 978-619-221-218-6 и е публикуван на български език от издателството на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна. Форматът отговаря на стандартите за хабилизационен труд. Монографията е добре и последователно структурирана, съдържа нужните теоретични постановки и емпиричен материал, а направените изводи съдържат сериозен научен принос.

Обект на изследване в монографията е проблемът за същността и състоянието на педагогическата и андрагогическата подготовка във висшето медицинско училище, който придобива все по-голяма значимост в европейското образователно пространство. Направена е констатацията, че тази тема е дискутирана многократно с държавните институции и академичните ръководства, проучвана е и анализирана задълбочено, но и до днес не е намерила своето глобално и трайно решение. В началото на XXI в. човечеството потърси изходна опора в образованието, съзирайки в него основен ключ към прогреса и фундамент на европейската политика за постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж. Според авторката като особено ценна се откроява инициативата на Европейския съюз „Младеж в движение“, чиято цел се свързва именно с подобряване

постиженията на образователните системи и улесняване навлизането на млади хора на пазара на труда. Това разбиране на проблема за усъвършенстване на образователните системи очертава задълженията на страните-членки на Европейския съюз, произтичащи от Европейската квалификационна рамка и концепцията за учене през целия живот. Логиката за проследяване на процесите на промяна предполага задълбочено разглеждане на основни стратегически документи, които очертават насоките за развитие на висшето образование и анализ на редица нормативни документи, които уреждат механизмите за получаване на педагогическа и андрагогическа подготовка в условията на висшето медицинско образование както и достъпните информационно – методически източници. На базата на задълбочен анализ на проблема се стига до извода, че е необходимо да се предприемат глобални действени стъпки за неговото решаване, макар и на университетско равнище. Такива стъпки предлагат двата авторски модела, публикувани в монографията. Единият модел е на Център за комплексна педагогическа и андрагогическа подготовка в Медицински университет – Варна, а другият е на курс в дистанционна форма на обучение. И двата модела са приложени на практика, като в монографията са представени техните актуализирани варианти, съобразени с етапа на общественото развитие и потребностите на реалните потребители. Текстът е предназначен за по-широк кръг от специалисти, които не са безразлични към проблема и/или осъществяват преподавателска дейност във висшите медицински училища, както и такива, които функционално изпълняват ролята на обучители.

В представените на вниманието на научното жури **учебници** се разкриват и анализират новите глобални проблеми и предизвикателства, пред които е изправено човечеството през XXI век в областта на екологията, икономиката, здравето, разходването на природни богатства, постигането на енергиен баланс, ориентиране в информационното пространство и др. и са представени основните принципи на дистанционното и електронно обучение („Съвременни предизвикателства пред висшето медицинско образование (дистанционно и електронно обучение)“; подпомагат формирането на общотеоретичната и специалната подготовка на бъдещия „ръководител на здравните грижи и преподавател по практика“ („Теория на обучението на студенти от професионално направление „Здравни грижи“ и „Методика на практическото обучение на студентите от професионално направление „Здравни грижи“) както и на студентите, обучаващи се по специалност „Медицинска сестра“, дисциплина „Детска педагогика“ („Пренаталност и ранно детство“).

Пълнотекстовите публикации, представени за разглеждане, са съществена част от научната продукция на кандидатката. Важно място в нея заемат андрагогическият подход в академична и клинична среда и въпросите на социалната, здравната педагогика и педагогиката на ранното детство, както и теорията и методика на обучението във висшето медицинско училище, формирането на професионална и педагогическа компетентност на студенти и преподаватели във висшето медицинско училище и медицинския колеж.

Приносите на кандидатката, постигнати извън тематиката на хабилизационния труд, са в широк спектър на педагогическата работа, като бихме открили следните няколко области:

- 1) Изследване и адаптация на теоретичните и практико – приложните аспекти на педагогиката и андрагогията към спецификата на професионалната подготовка във висшето медицинско училище, изследване на ефективността от прилагането на андрагогическия подход в обучението на студенти и пациенти.
- 2) Разработване на теоретични, методически и методологически проблеми на обучението в системата на медицинското образование и осъществяване на първото по рода си по-обхватно изследване на състоянието на педагогическата и андрагогическата подготовка на студенти, придобиващи професионална квалификация „преподавател по практика“ и на преподаватели - медицински специалисти.
- 3) Структурно и съдържателно разработване на авторски концептуален модел на център за комплексна педагогическа и андрагогическа подготовка на студенти, докторанти, постдокторанти, преподаватели – медицински и немедицински специалисти.
- 4) Разработване и адаптиране на авторски модел на курс, който е апробиран в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна (филиал Велико Търново) за педагогическа и андрагогическа подготовка на преподавателите.
- 5) Изследване и установяване на равнището на педагогическа подготовка на здравните специалисти за работа в детска ясла и очертаване насоките за допълнителната им квалификация

3. Учебна дейност/ участие в научно-приложни и изследователски проекти.

Съгласно приложените документи доцент Грудева има повече от 13 години преподавателски стаж е с пълна учебна натовареност от 171 до 477 ч годишен хорариум, който значително надвишава съществуващия норматив. Доцент Грудева е научен ръководител на трима успешно защитили докторанти и участва в няколко национални научни проекта. Наукометричните показатели свидетелстват за висока степен на научно-изследователска и преподавателска активност.

4. Заключение

Представените в становището научни приноси, сериозна научна работа и преподавателска дейност ми дават основание да гласувам за избирането на доцент Маринела Иванова Грудева д.п. на академичната длъжност **„професор“** в катедра „Здравни грижи“, УС „Управление на здравните грижи и логопедия“ към факултет „Обществено здравеопазване“ на Медицински университет – Варна в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2 Педагогика, по научна специалност „Теория на възпитанието и дидактика“ (обучение на медицински специалисти).

18.11.2019 г.

Изготвил становището:

Доц. Иван Мерджанов, д.п.